

Dieet bij decubitus (doorliggen)

Wat is decubitus?

In de volksmond wordt decubitus doorliggen genoemd. Decubitus ontstaat als door ziekte of ongeval het lichaam langdurig in dezelfde houding moet blijven, in bed of op een stoel. De meest gevoelige plaatsen voor decubitus zijn de hakken en de stuit. Door de druk van het lichaam op deze plaatsen is de doorbloeding gering, waardoor de huid op den duur te weinig zuurstof en voedingsstoffen krijgt. Dit geeft afsterving van de huid en vervolgens wonden.

Er worden vier stadia van decubitus onderscheiden:

- Stadium I: roodheid
- Stadium II: blaarvorming
- Stadium III: oppervlakkige wondvorming
- Stadium IV: diepe wondvorming

Bij decubitus is voeding een speciaal aandachtspunt om het herstel te bevorderen en de decubituswonden te genezen. Het gaat bij decubitus vooral om:

- **Eiwitten:** zorgen voor opbouw en behoud van spieren en huidweefsel en zorgen voor afweer tegen infecties.
- **Energie:** zorgt voor genezing van decubituswonden. Het genezingsproces kost extra energie.
- **Vitamines en mineralen:** zijn nodig voor het algeheel functioneren van het lichaam en voor de opbouw van weefsels.
- **Vocht:** is van belang bij de genezing van decubitus. Een uitgedroogde huid verliest zijn elasticiteit, heeft een verminderde doorbloeding en wordt hierdoor kwetsbaar en gevoelig. Dit kan leiden tot verslechtering van de decubitus.

Dieetrichtlijnen

Hieronder vindt u een overzicht van algemene richtlijnen die gebruikt kunnen worden bij decubitus.

Gebruik eiwitrijke producten in uw voeding:

- *Zuivelproducten:*

Melk, karnemelk, chocolademelk, yoghurt, kwark, pap, vla, pudding, kaas: als beleg op brood en blokjes kaas voor tussendoor.

- *Vleesproducten:*

Alle soorten vlees, vis en gevogelte bij de warme maaltijd, vleeswaren voor op brood, vlees- of vissalades voor op toastjes/brood, stukjes vlees voor tussendoor (bijvoorbeeld worst), vis uit blik (tonijn, zalm).

- *Producten gemaakt van eieren:*

Gebakken eieren, gekookte eieren, roereiëren, eiersalade en omelet.

Zorg voor voldoende energie (calorieën) in uw voeding:

- **Volvette zuivelproducten:**

Volvette kaas (48+), volle melk, vla, volle yoghurt, koffie verkeerd, anijsmelk, milkshake, halfvolle en volle kwark, yoghurtdrank en chocolademelk.

- **Broodsmeeersels:**

Margarine of roomboter

- **Broodbeleg:**

Vette vleeswaren (alle soorten worst, paté, leverkaas, cornedbeef, spek), volvette kaas (48+), chocoladepasta, pindakaas, vis uit blik (tonijn, zalm).

- **Tussendoortjes:**

beschuit, cracker, knäckebröd of sneetje brood met margarine of roomboter en beleg, plak ontbijtkoek, sneetje krentenbrood met margarine of roomboter;

schaaltje pap, vla, (vruchten)kwark, (vruchten)yoghurt, glas melk, chocolademelk, yoghurtdrank;

handje nootjes, studentenhaver of rozijnen, rolletje vlees, blokje kaas, of stukje worst;

voedingsbiscuits zoals: Evergreen of Sultana, plakje cake, stukje vlaai/gebak, mueslireep, stukje chocolade of ander snoepgoed;

- **Producten om ergens aan toe te voegen:**

klontje boter in groente, puree, stampot, soep, pap of saus;

ongeklopte slagroom of koffieroom door de koffie, (chocolade)melk of ander melkproduct, milkshake, gebonden soep, saus, groente of puree;

suiker, honing of voedingssuiker door de koffie, thee, pap, vla, yoghurt, pudding of milkshake.

Verdeel de maaltijden met energierijke producten over de dag en gebruik naast drie hoofdmaaltijden ook drie tussenmaaltijden.

Zorg dagelijks voor een ruime hoeveelheid vitamine C in uw voeding:

Vitamine C uit de voeding helpt mogelijk bij decubitus om wonden te genezen. Ook wordt de kans op infecties aan de decubituswond kleiner.

Producten met veel vitamine C zijn:

- Vruchtensap op basis van citrusfruit: sinaasappelsap en grapefruitsap.
- Fruit: alle soorten, maar vooral citrusfruit (sinaasappel, mandarijn, grapefruit), kiwi en aardbeien.
- Frisdrank, vruchtendrank of limonadesiroop met veel vitamine C (zie verpakking: minimaal 40 mg. vitamine C per 100 gram/ml)

Zorg dagelijks voor voldoende vocht

Zorg dat u per dag minimaal 1,5 tot 2 liter (10-15 glazen) vocht gebruikt: water en andere dranken, soep en pap.

Als een wond veel vocht verliest is het noodzakelijk om meer vocht te gebruiken. Is dit bij u het geval, overleg dan samen met uw diëtist over de hoeveelheid vocht die u dient te gebruiken.

Dieetproducten

Wanneer het moeilijk is om voldoende energie (calorieën) en eiwitten binnen te krijgen, bijvoorbeeld door een slechte eetlust, is het ook mogelijk om dieetproducten te gebruiken. Deze leveren extra energie, eiwitten, vitamines en mineralen. Ze kunnen een waardevolle aanvulling zijn op uw voeding of deze zelfs gedeeltelijk vervangen. Er zijn producten in poedervorm die u kunt verwerken in allerlei gerechten en dranken. Daarnaast bestaan er kant en klare drinkvoedingen. Het is afhankelijk van het stadium van decubitus of u er goed aan doet deze producten te gebruiken. Overleg hierover met uw diëtist.

Als decubituswonden genezen zijn is extra eiwit (en energie) niet meer nodig.

Heeft u nog vragen?

Deze brochure is niet bedoeld als vervanging van mondelinge informatie, maar als aanvulling daarop. Hierdoor is het mogelijk om alles nog eens rustig na te lezen.

Heeft u nog vragen, neemt u dan contact op met de afdeling:

Diëtetiek, telefoon 040-2864050.

Met medische vragen kunt u terecht bij uw behandelend specialist.

**Die001
05-08**